

משפט אייכמן § מחדש: כך יש לשפוט את פושעי 7 באוקטובר

18.02.2026 | שבת מאיר בן שבת | written by

הגיעה העת. לאחר השבת כל חטופינו נדרשת הכרעה בגורלם של פושעי שבעה באוקטובר.

ומדובר כאן בסוגייה שהיא הרבה מעבר למשפטית. עשיית הדין עם מחבלי יום הטבח הנורא היא בראש ובראשונה ערכית ביטחונית. היא מכילה בתוכה ערכים שמשלבים מוסר, ביטחון ומשפט. כמו כן, הטענה השנייה לחשיבות עשיית הצדק אל מול מחבלי שבעה באוקטובר, היא אופיו הקיצוני של הטבח.

טבח בעל מימדים היסטוריים

מתקפת 7.10 אינה עוד תקרית טרור. זוהי פלישה יבשתית שכל מטרתה הייתה ביצוע רצח עם ופשעים המוניים נגד ישראל, אזרחיה וריבונותה, נגד העם היהודי ונגד האנושות. הביצוע המתוכנן של פלישה למטרות רצח, אונס, שריפה, עינוי והרס הוא בעל מימדים היסטוריים. לפיכך, כל מחבל שהשתתף בביצוע המתקפה, ראוי לגמול האולטימטיבי, כלומר לעונש מוות ולעונש מוות בלבד.

מאופי המתקפה נובע כי עונש המוות הוא הבחירה הערכית היחידה. אבל, עונש המוות מתבקש גם מטעמים מעשיים. אסור שבמזרח התיכון יצפו בישראל מהססת לגזור דין מוות על מי שביצעו נגדה טבח המונים אכזרי בשידור חי. אין לאפשר לחמאס תקווה של שחרור מבצעי הטבח, ואין לתת תמריץ לפיגועי מיקוח.

התנהלות המשפט הפלילי היום-יומית היא בעלת אופי אינדיבידואלי. האחריות על פיה היא אישית, תוך שיש להוכיח את אחריותו של נאשם מסוים למעשה או לתוצאות מסוימות שפגעו בקורבן מסוים. אלא שאסור לנקוט בגישה זו במשפטיהם של מחבלי 7 באוקטובר. גישה כזו תהיה לא צודקת ולא יעילה.

מנגנון השמדה קולקטיבי

מרצחים אלו לא פעלו כבודדים, אלא כחלק ממנגנון השמדה קולקטיבי ומתוכנן למימוש תוכנית השמדה והתעללות המונית. במשפטם של מבצעי הטבח, אין לכן כל הצדקה, מוסרית או משפטית, לנסות ולשרטט קו ישיר בין כל מחבל, כל עבירה וכל קורבן. ברוב המקרים, נוכח רצח הקורבנות, ההרס והשמדת הראיות, משימה זו היא אף בלתי אפשרית.

חשוב מכך: היא אינה נחוצה. כמו שנהג הממתין ברכב מילוט במהלך שוד מזוין בסניף בנק, נושא באחריות לרצח שביצעו חבריו בתוך הסניף (גם אם לא תוכנן לכתחילה), כך גם כאן: מי שיצא למסע השמדת עם זועתי כחלק מקבוצה, נושא באחריות מלאה לכלל הזועות שביצעו חבריה [?] לכל רצח, לכל אונס, לכל שריפה ולכל חטיפה. משפטם של הפושעים צריך שיהא דומה למשפט אייכמן. הוא צריך להיות הזדמנות לתיעוד היסטורי של הזוועה. אסור לו להפוך לדיון טכני-מדעי בדיני הראיות.

לפיכך, יש לקבוע בחקיקה הייעודית להעמדתם לדין של פושעי שבעה באוקטובר ועזריהם, שני כללים שיקבעו כי: 1. תושב עזה שנתפס בשטח דרום ישראל ב-7/10 או בימים הסמוכים לו (בין שהוא לוחם בלתי חוקי ובין שלא), חזקה עליו שהשתתף במתקפה.

2. לוחם בלתי חוקי שלקח חלק בטבח, נושא באחריות משותפת לכל הפושעים שבוצעו במסגרתה. שני הכללים האמורים הם מהותיים. אבל, יש לכלול בחקיקה הייעודית גם כללים פרוצדורליים ייחודיים. מטרתם לוודא שמתאפשר קיום משפט אחד למספר נאשמים רב, תוך שלילת היכולת לנצלו לתעמולה ואת האפשרות למימון הגנה ישראלי.

המסקנה מכל הדברים ברורה. יש לחוקק במהירות חוק ייעודי לעשיית דין בפושעי טבח שבעה באוקטובר. החוק צריך להעתיק את העבירות המקבילות בחוק לעשיית דין בנאצים ועזריהם של פושעים נגד העם היהודי ופשעים נגד האנושות. האישום צריך לכלול גם פשע השמדת עם.

יש לוודא כי המדינה תדרוש מוות ועונש זה בלבד, תהא כמות הפושעים אשר תהא. רצוי כי הערכאה אליה ינותב הדיון תהיה ערכאה ייעודית, שתקום לעניין זה בלבד ותפורק אחריו ושיפעל במסגרתה גם תובע מיוחד. למימוש הרעיון של עשיית דין בפושעים כמהלך ערכי-מדיני, כל בעלי התפקידים הרלוונטים ימונו על ידי הממשלה באופן ייעודי וזמני.

ראוי גם שראש הממשלה יאשר את מועד ביצוע גזרי הדין, כמקובל בעולם ובהינתן מכלול השיקולים הרלוונטיים. ערכאה ייעודית נחוצה גם מטעמים של לוגיסטיקה ויעילות ולשם הפרדה ממערכת השיפוט ה"רגילה" על כלל הרגליה. ישנם גם פתרונות משפטיים ביחס להעמדתם לדין של האזרחים שהצטרפו למעשיי הזוועה. אבל, בעניינם של אלו ראוי לעסוק בטור נפרד.

מעל כל הכללים כולם, חשובים הלך הרוח והתפיסה. חשוב לזכור, כי עשיית הדין בפושעי שבעה באוקטובר היא חלק אסטרטגי של המלחמה [?] ולכן היא מחייבת את אותה נחישות חסרת פשרות.

פורסם בישראל היום, בתאריך 18 בפברואר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.